

JOCUL DE-A TEATRUL

JOCUL DE-A VACANȚA de Mihail Sebastian ● **TEATRUL TINERETULUI DIN PIATRA-NEAMȚ** ● Data reprezentăției: 14 ianuarie 1996 ● Regia: Ion Mircioagă ● Scenografia: Florilena Popescu ● Distribuția: Tudor Tăbăcaru (Bogoiu), Pompiliu Ștefan (Ștefan Valeriu), Roxana Frunză (Madame Vintilă), Doru Aftanasiu (Maiorul), Loredana Botezatu (Corina), Iurie Luncașu (Jeff), Laura Anghel (Agnes), Ionuț Cucoară (Un mecanic), Traian Grigoriu (Un călător), Cătălina Rusu (Nevasta lui).

**

După ce a trecut, în deceniile 7 și 8, într-o relativă penumbră a interesului oamenilor de spectacol, dramaturgia lui Mihail Sebastian a revenit, de doi-trei ani încoace, în lumina reflectoarelor; mai insistent la televiziune (în montări, majoritatea, puțin semnificative, ca să mă exprim elegant), dar și în teatre. „Redescoperirea” ei e o inițiativă fericită, căci, bine scrise, inteligente, sensibile și, nu în ultimul rând, foarte scenice, piesele lui Sebastian au plăcut dintotdeauna publicului, oferind, totodată, roluri frumoase actorilor. Este însă, în același timp, o inițiativă nu lipsită de riscuri, pentru că „Pe «scândura goală» nu mai e loc decât pentru lumina poeziei și pentru flacăra dramei. Nimic nu poate ascunde acolo lipsa de inspirație, nimic nu poate camufla adevărul, nimic nu poate înlocui vocația”. Aceste cuvinte, scrise de autor în 1940 și reproduse în caietul-program al reprezentăției pietrene (alcătuit de Paul Findrihan, ca de obicei, cu migală și profesionalism), sunt valabile, desigur, în cazul oricărei întreprinderi teatrale, dar ele se potrivesc parcă mai bine ca oriunde propriilor lui texte urcate pe scenă. Lirismul lor suav, contrapunctat de mici insertii comice, patetismul discursului, condimentat cu scurte răsuciri malițioase, în fine, profilul limpede și totuși ambiguu al personajelor pretind mizanscenei, spre a putea fi integral percepute de spectatori, și inspirație, și adevăr, și vocație. Pe de altă parte, neavând forța atemporală, definitivă a dramaturgiei caragialiene, piesele lui Sebastian impun respectarea riguroasă a timpului în care e plasată acțiunea și nu agreează intervenția regizorală călătorească de „sensuri ascunse”. A demonstrat-o și mai vechea

încercare a lui Alexandru Dabija (la „Nottara”, spre sfârșitul anilor '80) de a redimensiona ideologic **Jocul de-a vacanța**.

Același text a făcut, la Piatra-Neamț, obiectul unui spectacol montat de Ion Mircioagă, regizor aflat încă „la primii pași” în profesie; acesta e, dacă nu mă înșel, al treilea. Ceea ce pare să-l fi atras spre piesă a fost, am impresia, primul cuvânt din titlul ei, cuvânt saturat de înțelesuri teatrale, ce-i drept, dar deloc limitat la acestea; oricum, nu în intenția scriitorului. Tentativa regizorului de a exploata **jocul** întru anularea iluziei nu are nici o motivație interioară, dramaturgică, rămânând, de aceea, un simplu artificiu: ce-i poate spune, îndeosebi unui spectator obișnuit, închiderea cortinei în mijlocul unui dialog, fie el și pe teme „ludice”, în timp ce conflictul se desfășoară netulburat în continuare, la rampă? Că Viața și Arta se amestecă? S-or fi amestecând ele, dar nu la Sebastian. La fel de nefertilă s-a dovedit ideea de a suspenda temporal povestea prin decor (impersonal, alb și la propriu, și la figurat) și, concomitent, de a o actualiza prin costume, mai ales că scenografia Florilenei Popescu vădește serioase carențe sub aspectul acurateței.

Toate aceste scăderi puteau fi depășite, în ultimă instanță, prin

strălucirea altui joc: jocul actoricesc. Din păcate, însă, distribuția întocmită de regizor – sau disponibilă pentru montarea sa – nu a izbutit să o atingă. În afara evoluției ponderate a lui Tudor Tăbăcaru (Bogoiu) și a eforturilor oneste, dar nu întotdeauna răsplătite de rezultat, ale Loredanei Botezatu (Corina) de a-i da eroinei dezinvoltură și sinceritate, nu am putut reține decât apariția debutantei Roxana Frunză (Madame Vintilă); ea e autoarea unei compoziții savuroase și împlinite, anunțând o actriță cu înzestrare comică generoasă. (Nu știu dacă episodul Mecanicului, amuzant în sine, dar supărător prin supraîntindere și aerul de scheci TV, trebuie imputat regizorului sau interpretului Ionuț Cucoară.)

Spectacolul lui Ion Mircioagă m-a făcut să mă întreb dacă regizorii din promoțiile mai noi sunt imuni la farmecul discret al dramaturgiei interbelice sau dacă nu cumva ei îl repudiază deliberat, în numele cine știe cărui rafinament „fin de millénaire”. Amintindu-mi de fiorul tăcut ce străbate, o clipă, scena goală, peste care plutesc melancolic frunzele toamnei unde se sfârșește **Jocul...** pietrean, îmi vine să cred că nici ei nu știu exact.

ALICE GEORGESCU

